

En öppen garderob – flickskapande och ätstörningar i bloggar

Flickskapet och -skapandet står i centrum för Ann-Charlotte Palmgrens doktorsavhandling *Göra ätstörd : Om flickskap, normativitet och taktik i bloggar* (2014). Palmgren blev filosofie magister i etnologi 2004 och disputerade i mars 2014 vid socialvetenskapliga institutionen vid Åbo Akademi. Avhandlingens teoretiska utgångspunkter är poststrukturalistisk feministisk flickforskning, kvalitativ kulturvetenskaplig bloggforskning och feministisk forskning om kroppslighet och ätstörningar. Palmgren använder sig av kulturanalys för att blottlägga och analysera normer och *hur gemenskap samt (dis)identifikation tar sig uttryck bland de bloggande flickorna* (2014:6). Palmgren skriver att hennes övergripande syfte är *att med en konstruktivistisk ansats undersöka hur ätstörningar och flickskap görs i svenskspråkiga flickors bloggar i nätgemenskapen Ungdomar.se* (ibid.). I avhandlingen in-tar hon ett feministiskt perspektiv genom att undersöka hur kön görs genom social interaktion.

Materialet består främst av tretton bloggar skrivna av unga kvinnor – flickor – på den svenska sajten *Ungdomar.se*. Till det övriga materialet hör bland annat en forumdiskussion, e-postkorrespondens med sajtens upprätthållare, texter om bloggande i svensk press och radio- och tv-program om ätstörningar. Palmgren konstaterar att antalet bloggar har ökat enormt under den tid hon arbetat med doktorsavhandlingen och en skarp avgränsning av bloggmaterialet har därför varit nödvändig.

En blogg är samtidigt både offentlig och privat. Palmgren är noga med att poängtera att hon blett de bloggande flickorna om lov att studera och citera deras texter. Hon konstaterar att bloggen kan ses som en hybrid mellan en garderob och en scen där det förs ständiga förhandlingar mellan det privata och det offentliga. I avhandlingen presenteras tre scener: bloggen, flickskapet och flickkroppen. Detta gör Palmgren genom att använda ett annorlunda grepp – drama. Hon ställer bokstavligen de tre på scenen där *Den allvetande berättaren*, *Feministisk forskare*, *Flickan* och *Alla andra* tilldelas egna repliker. Här får skribentens egna reflektioner kring sin forskning plats, som dagboksanteckningar, andras reaktioner på hennes forskning och flickan, avhandlingens huvudrollsinnehavare. Dramat fungerar bra som inledning på de kapitel där det används, det fyller en funktion både som sammanfattande av vad som kommer att behandlas i kapitlet och ger en inblick i forskningsprocessen.

De bloggar Palmgren analyserat skrivs av bloggare som beskriver sig själva som ätstörda. Hon argumenterar, med hänvisning till bland annat Judith Butler (1993) och Chris Corrin (1999), för hur bakgrunden till ätstörningar kan ses som feministiska, bland annat genom att tolka flickornas benämning av sig själva som ätstörda som ett politiskt ställningstagande. Benämningen handlar om identifikation och gemenskap med andra inom gruppen. Hon går också in på hur flickorna gör motstånd

mot nätgemenskapens regler som förbjuder så kallad *thinspiration* genom att kamouflera ord som anorektisk, fet och kråkas med hjälp av ortografi. Orden döljs från sajtens sökmotor genom att skribenten skriver in punkter, apostrofer eller mellanslag i orden, till exempel *a'n'o'r'e'k't'i'k'e'r* (2014:75). Dessa taktiker gör att flickorna kan ta plats i ett forum där deras berättelser egentligen inte är välkomna. Enligt Palmgren är taktiken för att ta plats den viktigaste av alla för ett subversivt flickskap.

Palmgrens metod för att analysera materialet är feministisk och affektiv läsning, där hon låter egna erfarenheter och kunskaper ta plats samtidigt som hon ser att texterna är tätt förknippade med samhälle och kroppslighet. Läsaren får bland annat veta hur Palmgren själv påverkades av att läsa bloggarna – hon började äta massor av godsaker medan hon läste om ätstörningar. Det som däremot saknas är hur bloggarna eventuellt påverkades av hennes, forskarens, närvaro.

Bloggarna analyseras med olika tematiska utgångspunkter, som till exempel att blogga autentiskt och bekännande, revolterande skrivsätt och hotfulla tjejer, som hon exemplifierar med bloggcitat. De analysverktyg hon använder är normativitet, makt, performativitet, taktik och identifikation. Det genusvetenskapliga perspektivet är ständigt närvarande i analysen av materialet. Även om Palmgren i analysen studerar bloggtexterna var för sig, så landar resultatet på en nivå som visar hur strukturer och normer kring flickskap och ätstörningar bevaras men också omförhandlas.

Palmgren påpekar själv att avsikten med avhandlingen inte är att medicinskt eller psykologiskt studera ätstörningar, utan att komplettera denna typ av forskning. Som sådan är avhandlingen en beaktansvärd studie i ämnet.

Karin Sandell